

**Posudek na bakalářskou práci Dashmy Enkhtaivan „Zahraniční politika raných mongolských států“
Praha 2009**

Bakalářská práce Dashmy Enkhtaivan zpracovává zajímavé téma z okruhu mongolských dějin. Zabývá se především obdobím před vznikem Velké mongolské říše, a krátce po jejím vzniku, až do smrti zakladatele říše Čingischána.

Hlavní část práce tvoří dvě kapitoly, které jsou dále členěny.

V první kapitole autorka podává stručný přehled dějin období prvních mongolských státních útvarů, formování Velké mongolské říše a počátečních fází mongolské expanze. Přehled je uvozen krátkým nástinem dějin kočovníků od období Siung-nu po první historicky potvrzené zprávy o Mongolech. Autorka vybírá především dějinné události relevantní pro hlavní téma – zahraniční politiku.

Druhá kapitola rozebírá vlastní téma „zahraniční politiky“ mongolských státních útvarů. Téma je pojato poměrně široce a netradičně. V období prvních mongolských států, které jsou běžně popisovány jako „kmenové svazy“, se autorka zabývá tradičními způsoby oficiální a ritualizované komunikace mezi jednotlivými součástmi kmenového svazu i mezi sousedícími kmenovými svazy – například rituál „sbratření“ vládců dvou kmenů či kmenových svazů.

V části, pojednávající o vlastní politice Čingischána před a po sjednocení všech stepních kmenů, rozebírá autorka jednotlivé důležité momenty ve vzájemných vztazích kmenů a ve vztazích mladé mongolské říše k usedlým či polousedlým sousedům – Džurčenům, Tangutům, čínskému státu Jižní Sung a Chorézské říši, věnuje se i události mongolského nájezdu na ruská knížectví. Zde se Dashmaa zabývá mimo jiné i „diplomatickou“ stránkou vedení válek, tedy různými válečnými úskoky a lstmi, které hrály v mongolských taženích důležitou roli. Všimá si též role zahraničních poradců Čingischána, jako byl např. kitanský státník Jelü Čchu-cchaj, a změnami v mongolské zahraniční politice způsobenými jejich vlivem.

Autorka se snaží na příkladech, čerpaných především ze dvou základních pramenů pro toto historické období, totiž Tajné kroniky Mongolů a Rašíd-ad-dínovy Sbírký letopisů, najít vzorce „zahraniční politiky“ Mongolů, v nichž se projevují specifika tradiční stepní, kočovnické kultury. Mezi důležité konstanty vztahů Mongolské říše k jiným státům patří například nedotknutelnost poslů, tolerance či indiferentní postoj k jiným náboženstvím a podobně. Zároveň se pokouší odlišit politické tradice typické jen pro kočovníky od tradic, které byly hluboce zakořeněny v celém areálu východní Asie a patřily k hlavním aspektům diplomacie mezi Čínou a kočovníky, jako byly například politické sňatky.

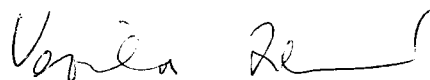
V závěru autorka shrnuje poznatky, k nimž dospěla, především ohledně vzorců tradičních vztahů v kočovnické společnosti, které byly přeneseny do oblasti zahraniční politiky Mongolské říše.

Práce se zabývá jedním z klíčových období mongolských dějin a přináší do jisté míry nový úhel pohledu na problematiku. Zpracování a členění práce je přehledné a logické. Závěry, ke kterým autorka dochází, jsou správné a dobře zdůvodněné. Přesto však pokládám za nutné učinit několik výhrad. Tématem práce je důležité období mongolských dějin, k němuž existuje dostatek pramenné literatury a téměř nepřeberné množství literatury sekundární.

Proto považuji výběr literatury použitý v práci za příliš omezený – v případě pramenné literatury mělo být použito minimálně ještě dílo „Meng-ta pei-lu“ od Čao Chunga, které je cenným dobovým zdrojem informací. Rovněž v oddíle historického přehledu bych očekávala spíše kritické zpracování většího počtu zdrojů, než. Další výhrada se týká analýzy excerpovaného materiálu, kde se autorka často přidržuje tradičních interpretací a opomíjí možnost využití autentických znalostí vlastní kultury.

Přes tyto výhrady považuji práci za přínosnou, doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „dobře“.

15:6.2009

Veronika Zikmundová